Należność pocztowa opłacona ryczałtem. Wilno, Sroda 20 czerwca 1928 r. Cena 20 groszy

KURJER WILEŃSKI

Rok V. NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY. Nr. 137 (1184)

Na marginesie wywiadu min. Zaleskiego.

Po powrocie swoim do Warszawy p. minister Zaleski udzielił współpracownikowi „Epoki" wywiadu, w którym, w sposób wyczerpujący omówił szereg aktualnych zagadnień z dziedziny naszej polityki zagranicznej. Wchodzi tu głównie w grę: sprawa stosunku Polski do niemieckich prób rewizjonistycznych, godzących w „drodze pokojowej" w nasze granice zachodnie; sprawa paktu Kelloga i wreszcie stosunki polsko litewskie, a ściśle horoskopy zbliżających się rokowań, które prawdopodobnie rozpoczną się jeszcze w końcu bieżącego miesiąca, ale z wątpliwym rezultatem.

Rewizjonistyczne plany niemieckie.

Mówiąc o dążeniu Niemiec do rewizji traktatów, p. minister Zaleski podkreślił, że w odniesieniu do tej kwestji przeprowadził na bankiecie paryskim dwie tezy, „że kto nawołuje do pokojowej rewizji traktatów, działa przeciwko pokojowi tak samo, jak ten, kto nawołuje do rewizji z bronią w ręku", że, co zatem idzie „jeżeli ktokolwiek bądź ma w ręku pewne gwarancje, mogące zabezpieczyć pokój, temu nie wolno jest tych gwarancyj oddawać. bez zastąpienia ich innemi gwarancjami pokoju".

W tych kilku zwięzłych zdaniach zawarty jest cały polski punkt widzenia na sprawę naszych granic zachodnich. Dla nas problem tych granic— jak to już kilkakrotnie podkreślaliśmy — *nie istnieje*. Niemcy jednak ciągle podtrzymują stanowisko, że z powojenną sytuacją terytorjalną na Wschodzie się nie godzą i że zastrzegają sobie prawo zmiany tej sytuacji w drodze pokojowej. Cóż jednak znaczy ten termin „w drodze pokojowej"? Ludzkość, za drobnymi tylko wyjątkami, jest tak po wojnie światowej — powiedziałbym—nasycona pacyfizmem, że słowo wojna, wypowiedziane przez jakiekolwiek państwo jest dla pojednawczego ducha narodów prowokacją nie do zniesienia. Rozumie się samo przez się, że w tych warunkach mówić o rewizji granic w drodze wojny, jest conajmniej ryzykowne. Ale z drugiej strony Polska, która w odniesieniu do tych granic ma niczem niezaprzeczoną słuszność i w płaszczyźnie etnograficznej i gospodarczej i historycznej, na zmianę sytuacji terytorjalnej na Zachodzie nigdy się nie zgodzi. Operowanie więc przez Niemcy terminem *„w drodze pokojowej"* jest nawoływaniem do wojny. Tę sprawę należy postawić jasno, tak jasno, jak to uczynił w omawianym przez nas wywiadzie p. min. Zaleski.

Polska związana jest z Francją całym szeregiem węzłów, dających obu krajom poczucie bezpieczeństwa, które jeżeli może być naruszone, to—powiedzmy sobie wyraźnie—tylko przez Niemcy. Niemcy nazewnątrz, Niemcy oficjalne zdają się być pokojowo nastrojone. Daje temu ciągle szczególny wyraz min. Stresemann. Pokojowość tego kraju w polityce zagranicznej może się jeszcze bardziej pogłębić po objęciu rządów przez zwycięską demokrację, która na niwie parlamentarnej usuwa reakcyjne ugrupowania polityczne w cień.

Ale z drugiej strony jest rzeczą powszechnie znaną, że w podziemiach reakcja niemiecka kuje odwetową broń, że politykę niemiecką zdaje się cechować pewna dwutorowość, w której tendencje pokojowe walczą z silnemi dążeniami odwetowemi, podsycanemi przez cieszącą się jeszcze wielką popularnością arystokrację rodową gross inteligencji niemieckiej i kapitał. To jest jak narazie zjawisko ciągłe, nieprzemijające i dlatego ani Polsce ani Francji nie wolno jest „gwarancyj" jakię mają w ręku", a mogących zabezpieczyć pokój oddawać bez zastąpienia ich innemi gwarancjami". Jedną z nich jest okupacja Nadrenji, której opróżnienie musiałoby poprzedzić wyraźne odżegnanie się Niemiec od choćby nawet pokojowego dążenia do rewizji granic z Polską.

Z tą sprawą wiąże się w pewnym stopniu jak dla Francji, tak i dla Polski znany już naszym czytelnikom pakt Kelloga, o którym p. min. Zaleski powiedział, co następuje:

„Projekt Kelloga uważam za bardzo pożyteczny — i po wyjaśnieniach, udzielonych przez Kelloga w nocie z dnia 28 kwietnia uważam, iż sprawa przyjęcia jego paktu jest już tylko kwestją formy, jaką przyjmą te wyjaśnienia. Nie może być więc mowy o tem, abym przeciwko temu paktowi występował w czasie mojej podróży".

Celowość paktu Kelloga, który w swej pierwotnej redakcji zdawał się pośrednio naruszać ustalone traktatami stosunki międzypaństwowe oraz godzić w instytut Ligi Narodów, budził początkowo w Paryżu i w Warszawie pewne wątpliwości. Nota Kelloga z 25. IV. b. r. wątpliwości te częściowo rozwiała. Niemniej jednak pozostały w nim niejasności, których dopiero zupełne wyświetlenie umożliwi państwom związanym sojuszami z Francją podpisanie między innemi wraz z Niemcami pacyfistycznej amerykańskiej formuły. Zależeć to jednak będzie od ostatecznej jej *formy*.

Rokowania polsko-litewskie.

W najbardziej nas interesującej kwestji rokowań polsko-litewskich p. minister Zaleski zaznaczył,

„że Rada Ligi dobitnie wykazała, iż widzi wszystkie niewłaściwości zachowania się rządu litewskiego od chwili powzięcia grudniowej decyzji Rady. Wszystkie przemówienia nacechowane były zrozumieniem tej prawdy, iż rząd polski robi wszystko, co jest w jego mocy, aby nawiązać dobre stosunki z Litwą, gdy tymczasem ze strony rządu litewskiego nie widać wyraźnego dążenia w tym kierunku. Dały się słyszeć głosy krytyki z powodu, iż jednogłośna rezolucja Rady została unicestwiona jednym głosem p. Waldemarasa.

A muszę jednak stwierdzić—mówił p. Minister—iż procedura 11-go art. wymaga jednogłosności uchwał, licząc w tem strony zainteresowane. Jest to ważna prerogatywa państw niepodległych i nigdy nie przyłożyłbym ręki do zmniejszenia pod tym względem choćby w najmniejszym stopniu praw suwerennych narodów. Dopiero gdy sprawa toczy się z art. 15-go, wówczas obie strony pozbawione są prawa głosu".

Jak więc ze słów p. ministra widzimy Polska odniosła na ostatniem posiedzeniu Rady Ligi wielki sukces moralny. Jej bowiem stanowisko w sprawie litewskiej było w odróżnieniu do Litwy manifestacją pokojowości i ducha pojednawczości, co w sferach Ligi prawie, że jedynie stanowi o pozyskaniu kapitału zaufania. Że mimo to wszystko jedyny sprzeciw Woldemarasa zadecydował o nieprzyjęciu pierwotnej formuły i, że sprawa rokowań na terenie genewskim nie posunęła się naprzód, nie zmniejsza to tego sukcesu moralnego, który przy sposobności może być przekuty na kapitał bardziej realnej wartości. Pozatem Polska wywiozła z regulaminu Rady w omawianej przez nas sprawie precedens, który będzie mogła w przyszłości z takiem samem powodzeniem wykorzystać, jak to uczynił p. Woldemaras.

A tymczasem w sprawie rokowań z Litwą

„Oczekujemy — odpowiada p. min. Zaleski na pytanie—na kontrpropozycje, które rząd litewski ma z końcem czerwca przedłożyć w Kownie w komisji bezpieczeństwa i w Warszawie w komisji ekonomicznej. Jeżeli tylko projekty te będą do przyjęcia, wówczas ze strony rządu polskiego nie będzie najmniejszej trudności przy podpisaniu odnośnych umów, choćby natychmiast. A jeżeli nie będą do przyjęcia, zastanowimy się, co dalej wypadnie nam czynić".

Wątpimy czy propozycje litewskie będą tego rodzaju, by można je było ze strony polskiej w prędkim czasie podpisać. Ostatnie bowiem posunięcia Woldemarasa, a zwłaszcza jego przemówienie na zjeździe szaulisów w Kownie stwarzają dla zbliżających się rokowań w Kownie i Warszawie zbyt cierniową drogę—nie do przebycia. „Lista zabitych — przemawiał p. Woldemaras—w walkach o niepodległość Litwy jeszcze nie jest zamknięta. Listę poległych trzeba będzie uzupełnić nowemi nazwiskami, ponieważ nadejdzie chwila, kiedy Litwa walczyć będzie o swoją niepodległość i *odzyskanie Wilna*. Omówiwszy rzekome projekty odstąpienia Litwy Polsce za cenę Gdańska dla Niemiec, p. Woldemaras kończy groźbą, że „nadejdzie chwila, kiedy szaulisi z rozwianemi chorągwiami wkroczą do Wilna".

Słowa te wypowiedziane przez kierownika polityki zagranicznej, przez kierownika, który jeszcze niedawno wypowiedział w Genewie słowo „pokój" zdają się rozwiewać wszelkie złudzenie co do pozytywnych wyników zbliżających się rokowań. Słowa te bowiem w normalnych warunkach stwarzają zupełne usprawiedliwioną *casus belli*. Trzeba więc będzie naprzód usunąć tę zaporę z drogi, by rokowania mogły posunąć się naprzód.

Procedura mniejszościowa.

W dalszym ciągu omówił p. Minister Zaleski ważne inowacje jakie zostały wprowadzone do procedury Ligi w kwestjach mniejszościowych, p odsunięcie państw ościennych od bezpośredniego wpływu na formułowanie skarg mniejszościowych do Ligi Narodów oraz przez wyeliminowanie ich z pod art. 11-go. Ma to między innemi i dla Polski wielkie znaczenie. W ten bowiem sposób do spraw mniejszości polskich, a szczególnie do spraw mniejszości niemieckiej państwa ościenne nie będą już miały prawa ingerować i odtąd ochrona mniejszości leży tylko w kompetencji Ligi Narodów, co tem samem uniemożliwia poszczególnym państwom mieszanie się do wewnętrznych spraw państw innych.

Na zakończenie dał p. min. wyraz widokom rozwoju przyjaznych stosunków polsko-belgijskich oraz zaprzeczył nieuzasadnionym plotkom, wiążącym wczesny jego powrót do Warszawy z notą Rosji Sowieckiej.

lit.

Echa wojowniczej mowy Woldemarasa.

GDAŃSK, 19.VI. (Pat). Omawiając wczorajsze przemówienie Woldemarasa, wygłoszone na zebraniu szaulisów „Danziger Neueste Nachrichten" pisze między innemi: **Gdyby słowa te wypowiedział jakiś mąż stanu o zakroju zachodnio europejskim, wówczas niewątpliwie przemówiłyby armaty.** W obecnych stosunkach panujących pomiędzy Polską a Litwą nie potrzeba brać zbyt tragicznie tego rodzaju faktów. W każdym jednak razie mowy takie są dowodem, że dużo jeszcze upłynie czasu zanim pomiędzy Polską a Litwą nastąpi porozumienie.—W końcu dziennik wyraża nadzieję, że mowa Woldemarasa nie wywołała w Polsce echa, któreby szczególnie odbiło się na sprawie pokoju.

Głodówka polskich więźniów politycznych w Kownie.

Wczoraj nadeszła do Wilna wiadomość, iż dnia 16 b. m. więźniowie polscy w Kownie w liczbie około 100 osób ogłosili na znak protestu przeciwko terroryzowaniu ich przez straż więzienną oraz przeciwko zarządzeniu władz litewskich o wywiezieniu na drugi fort siedmiu znajdujących się w więzieniu kowieńskiem kobiet — ogłosili głodówkę. Głodówka, pomimo usilnych w kierunku jej zlikwidowania zabiegów, trwa nadal.

W więzieniu kowieńskiem w chwili obecnej znajduje się 7 Polek: B. Kamieńska, K. Tomasówna, Żolenie, Makowska A., Przyjemska J. i Jankusowa H. Wszystkie one znajdują się w celi Nr 23.

Rozruchy robotnicze w Grecji.

Starcie robotników z policją.

ATENY, 19.VI. (Pat). W mieście Bolos doszło do starcia pomiędzy policją a strajkującymi robotnikami przemysłu tytoniowego. Dwóch robotników odniosło rany.

Komunistyczny związek zawodowy pracowników tytoniowych w Agrinion zdecydował się na rozpoczęcie strajku.

Urzędnicy żądają podniesienia płac.

ATENY, 19.VI. (Pat). Na odbytem tu wczoraj zebraniu urzędników postanowiono przedstawić w dniu dzisiejszym rządowi wniosek o podniesienie płac.

Zaprzeczenie agencji ateńskiej.

ATENY, 19.VI. (Pat). Agencja ateńska zaprzecza stanowczo pogłoskom o rzekomym ruchu rewolucyjnym w pierwszej eskadrze greckiej. Agencja dodaje, że możliwość wybuchu strajku generalnego stale się zmniejsza.

Echa oskarżenia Francji.

WIEDEŃ, 19.VI (Pat). Dzienniki donoszą z Paryża, że Quai d,Orsay wysłało protest przeciwko wywodom prokuratora w procesie donieckim, w którym ten ostatni oskarża Francję o współwinę w aferze szpiegowskiej.

Wyjaśnienia sowieckie.

MOSKWA, 19.VI. (Pat). Rząd sowiecki zawiadomił ambasadora francuskiego w Moskwie iż trybunał rozpatrujący sprawę inżynierów Zagłębia Donieckiego otrzymał zaprzeczenie rządu francuskiego co do zeznań niektórych świadków, skierowanych przeciwko Francji. Równocześnie rząd sowiecki zapewnia, iż zachowane będą w dalszym ciągu procesu wszystkie zwyczaje dyplomatyczne stosowane w tego rodzaju okolicznościach.

Międzyfrakcyjne posiedzenie parlamentu niemieckiego.

BERLIN. 19.VI. Pat. Dziś w południe odbyło się nowe posiedzenie międzyfrakcyjne u posła Hermana Mullera, które trwało około godziny. Na posiedzeniu tem przedyskutowane były jak donosi prasa, kwestja amnestyjna, budżet Reichswehry i budowa pancernika. W kwestji pancernika socjaliści domagali się zaniechania jego budowy na co jednak centrum i niemiecka partja ludowa nie chciały się zgodzić. Pozatem socjaliści żądali załatwienia amnestji w czasie najbliższego okresu prac Reichstagu, t.j. już latem. Natomiast inne stronnictwa kwestję amnestyjną odraczały do jesieni.

Prasa demokratyczna i lewicowa oświadcza, że dzisiejsze posiedzenie zamknęło okres t. zw. pierwszego czytania programu rządowego. W ciągu dnia dzisiejszego przedstawiciele poszczególnych stronnictw złożą frakcjom swe sprawozdania o dotychczasowym przebiegu prac. Jednocześnie pos. Muller na podstawie dotychczasowej dyskusji ma wypracować projekt programu rządowego i przedłożyć go jutro popołudniu na nowem posiedzeniu międzyfrakcyjnem, które ma rozpocząć drugi okres rokowań—jakgdyby drugie czytanie.

W poszukiwaniu „Italji".

Akcja ratunkowa na martwym punkcie.

RZYM, 19.VI. (Pat.) Agencja Stefaniego ogłasza otrzymaną drogą radjotelegraficzną z okrętu „Citta di Milano" wiadomość że lotnicy Larsen i Lutzov, dowiedziawszy się po powrocie z pierwszego lotu, że byli widziani przez gen. Nobile w odległości 2 klm. wyruszyli dziś na tym samym aparacie i tym razem nie zdołali dostrzec czerwonego namiotu.

Mjr. Maddalena, który również wystartował dziś i przeleciał w pobliżu przylądka północnego nie dostrzegł miejsca pobytu gen. Nobile. Powrócił on o godz. 11 min. 45 do Kingsbay. Gen. Nobile zawiadomiony został drogą radjową, aby w czasie następnego lotu, skierował swe aparaty radjowe w kierunku przelotu aeroplanów.

Amundsen zaginął.

PARYŻ, 19.VI (Pat). Lotnik francuski Guilbaud, który wraz z Amundsenem udał się na poszukiwanie „Italii" nie daje żadnych wiadomości o sobie. W kołach lotniczych brak wiadomości od Guilbauda nie wzbudza jednak dotychczas zaniepokojenia.

Dzień polityczny.

Jak nas informują, tekst odpowiedzi na ostatnią notę sowiecką zostanie ustalony w ciągu bieżącego tygodnia, tak, że nota polska będzie doręczona rządowi Z. S. R. R. przez posła polskiego w Moskwie p. *Patka* w przyszłym tygodniu.

*

Plenarne posiedzenie Klubu B. B. odbędzie się we wtorek 19 b. m. o godz. 12-ej w południe. Na porządku dziennym omówienie bieżących spraw i ustalenie wytycznych dla pracy na dni najbliższe.

*

Dn. 19 b. m. odbyło się posiedzenie komitetu ekonomicznego ministrów, na którem załatwiono szereg spraw bieżących.

*

Ministerstwo Sprawiedliwości ukończyło pracę nad przygotowaniem przepisów wykonawczych do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o więziennictwie.

Przepisy uwzględniają specjalne regulaminy dla więźniów politycznych i kryminalnych, normują one szczegółowo sprawę obchodzenia się z więźniami, konwojowania więźniów, widzenia się z więźniami i t. p.

Przepisy wykonawcze do ustawy o więziennictwie wydane zostaną w początkach m. lipca r. b.

*

W dniu 1 sierpnia przeprowadzona będzie reorganizacja komend policyjnych. Projekt reorganizacji opracowuje Główna Komenda Policji.

*

Polska Agencja Telegraficzna upoważniona jest do stwierdzenia, że pogłoski, jakie pojawiły się w niektórych dziennikach warszawskich o rzekomo mających nastąpić zmianach w składzie obecnego gabinetu są *pozbawione wszelkich podstaw*.

*

Rada Min. franc. postanowiła przeprowadzić stabilizację waluty w d. 23 bm. Na specjalnem posiedzeniu tego dnia Rada Ministrów ustali ostatecznie brzmienie odnośnych projektów oraz wysokość kursu stabilizacyjnego i niezwłocznie prześle swe projekty komisjom finansowym obu Izb, przyczem domagać się będzie prawdopodobnie od Izb uchwalenia projektu na posiedzeniu nocnem.

*

Wczoraj w Wersalu w obecności Prezydenta Republiki Dumerguea, korpusu dyplomatycznego i przedstawicieli 40 parlamentów świata nastąpiło otwarcie międzynarodowej handlowej konferencji parlamentarnej.

*

Stała międzyministerjalna komisja imigracyjna w Paryżu zajmowała się dziś sprawą zarządzień, jakie należy podjąć w celu rozwiązania ku zadowoleniu obu krajów trudności, związanych z imigracją polską do Francji. (Pat).

*

Król szwedzki przyjął na audjencji p. Stefana Przeździeckiego, który przybył do Szwecji w misji specjalnej dla doręczenia królowi wielkiego krzyża orderu Orła Białego. Po wręczeniu orderu król zatrzymał p. Przeździeckiego na śniadanie.

Dodatkowe powołanie na ćwiczenia.

WARSZAWA, 19.VI. (Pat.) P. minister Spraw Wojskowych zarządził w dniu 19 b. m. powołanie na ćwiczenia niektórych roczników rezerwistów z następujących powiatów Rzeczypospolitej: Biała Podlaska, Włodawa, Brześć n/Bugiem, Kobryń, Prużana, Łuków, Radzyń, Siedlce, Konstantynów i Grodno.

Umowa zbiorowa w przemyśle budowlanym.

WARSZAWA, 19.VI. (Pat.) W dniu dzisiejszym zakończyły się rokowania w sprawie zawarcia umowy zbiorowej w przemyśle budowlanym w Warszawie. W czasie dzisiejszej konferencji związek robotników budowlanych w Polsce złożył oświadczenie, iż nie przyjmuje propozycyj rządowych, poczem przedstawiciele związku opuścili obrady. Natomiast związek robotników budowlanych Rzeczypospolitej Polskiej przyjął propozycje rządowe i zawarł umowę zbiorową. Nowa umowa reguluje płace robotnicze na poziomie przeciętnie 14 proc. zwyżki od stawek przed tem oficjalnie stosowanych. Płaca murarza ustalona zostanie za godzinę pracy od 1,50 do 2,10 zł. Umowa obowiązuje od 11 czerwca r. b. na cały sezon budowlany do dnia 1 kwietnia 1929 roku.

Prace Sejmu.

Ustawa amnestyjna.

Na 25 posiedzeniu Sejmu, po przyjęciu wniosków komisji regulaminowej, w myśl której zostanie zawieszone postępowanie karne przeciwko kilku posłom i rezolucji umożliwiającej powrotne przyjęcie uczniów zamkniętych klas gimn. ukraińskiego w Stanisławowie bez egzaminów, Izba przystąpiła do sprawozdania komisji prawniczej o projektach rządu i poselskich w sprawie amnestji. Referent pos. *Pużak* (PPS.) omawiając poszczególne postanowienia projektu ustawy, zaznaczył, iż opinja publiczna przychylnie traktuje sprawę wydania amnestji z okazji 10-lecia odzyskania niepodległości przez Państwo Polskie. Jest to pierwsza amnestja, w której stosuje się ulgi także dla komunistów. Od amnestji wyjęte są między innemi kary za szpiegostwo, dezercję, o ile dezerter nie zgłosi się do władzy powołanej najpóźniej w miesiąc po wejściu w życie ustawy amnestyjnej, dalej umyślne morderstwo, rabunek, fałszowanie pieniędzy, przemytnictwo, handel żywym towarem oraz przestępstwa urzędników ze szkodą państwa. Przestępstwa na tle politycznem w wojsku nie podlegają amnestji.

Amnestja aktem historycznym.

Wiceminister Sprawiedliwości Car zabierając głos oświadcza, iż projekt rządowy amnestji nie jest zwykłem przedłożeniem ustawodawczem. Jest on aktem o pewnej doniosłości historycznej, wiążącym się z życiem odrodzonego państwa polskiego, które teraz zamyka okres organizacyjny wytężonej pracy nad ustaleniem swych granic, o założenie pierwszych zrębów swego porządku prawnego, o zapewnienie sobie niezależnego stanowiska w sferze stosunków międzynarodowych, a ładu i bezpieczeństwa wewnątrz. To też Polska wymazuje z pamięci te smutne karty, wyciąga przyjazną dłoń ku tym, którzy w okresie przełomu ogniem i żelazem godzili w jej podstawy bytu. Niech ta amnestja będzie dla nich pełna i całkowita, niech będzie zapoczątkowaniem ery normalnej współpracy.

Dalej korzystać mają z częściowej amnestji ci, którzy dopuścili się czynów występnych z pobudek politycznych, narodowościowych, religijnych, społecznych, społeczno gospodarczych. Przestępstwa prasowe, polegające na zniewadze praw i urzędników korzystaja z zupełnej amnestji. Uznano też za możliwe udzielenie częściowej amnestji choć nieco w szczuplejszym zakresie tym osobom, które w drodze nielegalnej nieraz nawet w porozumieniu z czynnikami obcemi zmierzały do wprowadzenia ustroju komunistycznego. Tym osobom może być darowana $^1/_3$ tej kary, nieletnim połowę kary. Z częściowej amnestji korzystać będą również osoby skazane za przestępstwa pospolite.

Dalej amnestja przewiduje orzekania zamiast kary śmierci kary 15 lat ciężkiego więzienia, kary zaś dożywotniego więzienia łagodzą się do lat 10. Amnestią częściową objęte mają być kary orzeczone w toku postępowania dyscyplinarnego. Wreszcie z amnestji korzystają osoby, skazane na grzywnę za przestępstwa leśne. Ograniczenia tej amnestji podyktowane zostały tylko troską o bezpieczeństwo państwa. Cały ten akt ma jedynie źródło w suwerennej woli państwa polskiego. Czynniki zewnętrzne nie mają najmniejszego wpływu na decyzję rządu w tej kwestji. Niedopuszczalne ich mieszanie się w nasze sprawy wewnętrzne ma źródło bądź w niedokładnej znajomości naszych stosunków, bądź też jest wynikiem świadomego podtrzymania akcji uprawianej przez elementy wrogie naszemu krajowi. Stan naszego więziennictwa nie jest gorszy od tego stanu, jaki ma miejsce w państwach kroczących na czele kultury zachodnio-europejskiej. Stan zaludnienia w naszem więziennictwie uległ w ostatnich czasach znacznemu zmniejszeniu.

W zakończeniu wiceminister sprawiedliwości oświadcza, iż uzupełnienia komisji zostały przez rząd przyjęte.

Pos. *Markowski* (BBWR) poddając analizie projekt amnestji podnosi, iż ma on wielkie zalety, jest bowiem skonstruowany w sposób nawskroś nowoczesny.

Pos. *Jaremicz* (Biał.) domaga się rozciągnięcia amnestji na wszystkie przestępstwa do dnia 3 maja 1928 roku. Pos. *Bitner* (ChD) domaga się, aby postanowienie zawarte w projekcie ustawy, iż niezdolność prawna, jako skutek skazania ustaje z chwilą odsiedzenia kary, nie dotyczyło komunistów. Pos. *Hartglass* (Koło Żyd.) uważa, iż amnestja powinna objąć komunistów w całej pełni. Pos. *Brodacki* (Piast) sprzeciwia się wszelkim wnioskom rozszerzającym amnestję. Pos. *Ciołkosz* (PPS) zgłosił poprawkę, aby rozciągnąć amnestję także na kary dyscyplinarne za przewinienia służbowe.

Głosowanie.

Po końcowem przemówieniu referenta Izba przystąpiła do głosowania. Wszystkie zgłoszone poprawki zostały odrzucone, poczem całą ustawę amnestyjną Izba przyjęła w brzmieniu zaproponowanem przez komisję, w drugiem, a następnie w trzeciem czytaniu. Po półgodzinnej przerwie Izba przystąpiła do głosowania nad rezolucjami zgłoszonemi w liczbie 165 do preliminarza budżetowego i do ustawy skarbowej. Przyjęte rezolucje wzywają między innemi rząd do przedłożenia ustawy uposażeniowej, do nowelizacji ordynacji wyborczej, do związków komunalnyłh w b. zaborze austrjackim, do nowelizacji podatku majątkowego. Dalej przyjęto rezolucję o wniesienie pragmatyki dla pracowników P. K. P., o przestrzeganie w kolejnictwie ustawy o urlopach, w sprawie przekształcenia szkoły sztuk pięknych w Warszawie na szkołę akademicką, o zniesienie okólnika o nauce relicji katolickiej, i t.d.

Kronika telegraficzna.

= Chamberlain odjechał wczoraj, jak donoszą, z Paryża do Londynu.

= Antyfaszystę Pavana, oskarżonego o zabójstwo w Paryżu faszysty Severelliego wydały władze szwajcarskie w ręce policji francuskiej.

= Na konferencję Małej Ententy przybył wczoraj o godz. 5-ej pp. do Bukaresztu minister Benesz.

= Na miejsce Czang-Tso Lina został mianowany gubernatorem wojskowym syn jego Czang-Tuan-Liang.

= Trąba powietrzna. W stanie Oklahoma w Stanach Zjednoczonych poczyniła wielkie spustoszenie w południowej części tego kraju. Miasto Blair zostało całkowicie zniszczone. Jest wielu zabitych i rannych.

= Francuski samolot typu Lathmana kierowany przez lotnika Guilbunda wystartował dziś z Amundsenem o godz. 4 popoł. W Tromsoe.

Smiercionośne honorowe salwy armatnie.

KŁAJPEDA, 19.VI, (Pat). Dziś w południe podczas oddawania honorowych salw armatnich na cześć wjeżdżającego do portu krążownika angielskiego „Canterbury", należącego do floty angielskiej, znajdującej się na wodach bałtyckich jedno z dział litewskich po trzecim strzale zostało rozerwane. Oficer i dwaj żołnierze zostali tak ciężko poranieni, że wkrótce zmarli. Dwaj pozostali żołnierze zostali ranni nieco lżej.

Przed rozpoczęciem polskiego lotu przez Atlantyk.

Płatowiec imienia Marszałka Piłsudskiego.

PARYŻ, 19-VI. Pat. Lotnicy polscy mjr. Kubala i Idzkowski wysłali do Marszałka Piłsudskiego telegram następujący: Kończąc ostatnie przygotowania do lotu transatlantyckiego, przedsięwziętego ku większej chwale Ojczyzny, widomym symbolem której jest o. Marszałek, wielki wódz narodu, składamy Mu wyrazy głębokiej czci i hołdu ośmielając się prosić o zezwolenie nadania naszemu płatowcowi drogiego imienia Marszałka. W odpowiedzi nadszedł od pułk. Becka telegram następujący: Marszałek przysyła podziękowania mjr. Kubali i Idzikowskiemu za wyrażone przez nich uczucia czci i wyraża zgodę na nadanie płatowcowi imienia Pana Marszałka.

Raid powietrzny pułkownika Rayskiego.

Wizyta lotników polskich w Sofji.

SOFJA, 19 IV (Pat). Lotnicy polscy z pułk. Rayskim na czele przybyli tu dziś rano z Białogrodu powitani sordecznie przez przedstawicieli władz, lotnictwa bułgarskiego oraz poselstwo polskie. We wtorek popołudniu lotnicy udają się w dalszą drogę do Stambułu.

Przyjęcie lotników polskich.

SOFJA. 19. VI. (Pat.) W poniedziałek w hotelu „Imperial" odbyło się uroczyste przyjęcie i obiad na cześć eskadry pułk. Rayskiego. Obiad ten był wydany przez bułgarski departament lotnictwa i wzięli w nim udział przedstawiciele rządu Ministerstwa Spraw Wojskowych, członkowie poselstwa Rzeczypospolitej w Sofji i liczni bułgarscy lotnicy. We wtorek podejmował lotników śniadaniem pos. Baranowski.

Włoski lot transatlantycki.

NOWY YORK, 19.IV (Pat). Lotnik włoski Capelli rozpocznie wkrótce przy sprzyjających warunkach atmosferycznych lot Nowy York — Rzym.

Powrót zwycięscy Atlantyku.

BERLIN. 19 VI. (Pat), W dniu dzisiejszym w porcie bremeńskim odbyło się uroczyste przyjęcie lotników Koehla, von Huenefelda oraz mjr. Fiztmauricea, którzy powrócili na okręcie „Columbus" z Ameryki po dokonaniu lotu transatlantyckiego. W porcie bremeńskim zebrały się dziesiątki tysięcy osób.

Z całej Polski.

— Ferje w sądach. Ferje sądowe rozpoczęły się w dn. 15 bm. i trwać będą do 15 września. Na terenie b. zaboru rosyjskiego w czasie feryj praca w sądach nie ustaje, lecz ulega pewnej redukcji. W sądach pokoju odbywają się sesje jeden raz w tygodniu i poświęcone są niemal wyłącznie sprawom karnym, w pierwszym rzędzie t. zw. aresztanckim. W sądach okręgowych i apelacyjnych czynne są komplety zarówno karne, jak cywilne. Prowadzone są także śledztwa w sprawach więziennych i innych nie cierpiące zwłoki.

— Ukonstytuowanie się związku przeciwwenerycznego. W klinice dermatologicznej Uniwersytetu Warszawskiego odbyło się pierwsze walne zebranie związku przeciwwenerycznego, zainicjowanego przez departament służby zdrowia MSW.

Na zebraniu tem został wybrany tymczasowy zarząd związku w następującym składzie: prezes—prof. Krzyształowicz, wiceprezesi—dr. Adamski i Wernic, skarbnik—dr. Reise, sekretarz—dr. Wowkowicz, oraz członkowie—dr. Szczebrowski, Szulc, Borkowski i dr. poseł Dyboski.

Celem związku jest zjednoczenie wszystkich sił społecznych, czynnych w walce z chorobami wenerycznemi, rozwinięcie akcji uświadamiającej o niebezpieczeństwie chorób wenerycznych, oraz współpraca fachowa z władzami rządowemi, samorządowemi i Kasami Chorych.

— Zjazd Komitetów W. F. i P. W. woj. kieleckiego. Wczoraj wojewoda kielecki p. Korsak otworzył dwudniowy zjazd delegatów miejscowych komitetów wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego z całego województwa kieleckiego przy udziale szefa Państw. Urzędu Wych. Fizycznego pułk. Ulrycha i szeregu innych osób. Po przemówieniach uchwalono wśród oklasków wysłać depesze hołdownicze do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i Marszałka Piłsudskiego.

Z Litwy Kowieńskiej.

Rokowania niemiecko-litewskie bez rezultatu.

KOWNO 19.VI (Ate). Wczoraj wyjechała do Berlina delegacja niemiecka do rokowań handlowych z radcą von Schakiem na czele. Rokowania litewsko-niemieckie w Kownie nie doprowadziły do żadnych rezultatów, ponieważ delegacja niemiecka nie posiadała odpowiednich pełnomocnictw.

Uchwały posiedzenia litewskiego związku szkolnego w Kalwarji.

Onegdaj w Kalwarji po stronie litewskiej odbyło się posiedzenie litewskiego związku szkolnego, na którem wygłoszono sprawozdanie o działalności związku. Ze sprawozdania wynika, iż do chwili obecnej wyasygnowano na rzecz szkolnictwa litewskiego na wileńszczyźnie sumy 10.000 litów.

Pozatem na tymże posiedzeniu przeforsowano uchwałe, by przy wpisach za naukę pobierać jeszcze odsetki na cele propagandy sprawy litewskiej wśród ludności wileńszczyzny i na szerzenie na naszych ziemiach wschodnich oświaty w języku litewskim.

„Żywy wróg".

„Żywy wróg"—takiemi oto słowy wyraża się prasa moskiewska o duchowieństwie rosyjskiem, które w czasach ostatnich po długotrwałym okresie ogólnej depresji zaczyna stopniowo budzić się do żywszej działalności w życiu publicznem Rosji.

Moskiewskie „Izwiestja" przyniosły w jednym ze swych ostatnich numerów obszerną korespondencję z Kijowa, której autor uderza na alarm z powodu grożącego rzekomo społeczeństwu komunistycznemu niebezpieczeństwa ze strony duchowieństwa ukraińskiego. Z korespondencji tej dowiadujemy się, między innemi, że w Kijowie otwarta została niedawno „Wyższa szkoła dla duchowieństwa", której główne zadanie polega,—zdaniem publicysty sowieckiego,—na przygotowywaniu nowych kadrów kwalifikowanych wysoce popów, przeznaczonych do prowadzenia walki z „politproswietami". (Politproswiety są to organizacje komunistyczne, mające na celu rozszerzenie literatury komunistycznej).

„Wyższa szkoła dla duchowieństwa" w Kijowie liczy narazie zaledwie 50 słuchaczów. Dotychczas otwarto dwa kursy: pierwszy i przygotowawczy. Kandydaci, ubiegający się o przyjęcie do szkoły, wykazać się powinni conajmniej świadectwem ukończenia średniego zakładu naukowego oraz przedwstępnem wykształceniem duchownem. Kto nie może spełnić drugiego warunku, musi zapisać się na kurs przygotowawczy. Studenci wyższej szkoły kijowskiej rekrutują się zarówno z młodych absolwentów szkół średnich, jak i z pośród starszych duchownych, pragnących uzupełnić swe wykształcenie. Słuchacze dzielą się na kilka grup narodowościowych, tak że mamy tu obok Ukraińców również studentów Rosjan, Białorusinów i t. d. „Izwiestja" stwierdzają wobec tego, że chodzi tu o szkołę ogólnorosyjską, a nie o wybitnie ukraińską. Wszystkich słuchaczów, jak podkreśla korespondent sowiecki, — cechuje żywiołowa wprost nienawiść do wszystkiego, co w jakimkolwiek pozostaje związku z obecnym rządem komunistycznym.

Szkoła utrzymywana jest ze środków prywatnych, z ofiar organizacyj kościelnych i zapomóg, zbieranych wśród wierzących. Istnienie kijowskiej szkoły dla duchowieństwa wykazuje z całą jaskrawością bezskuteczność sowieckiej propagandy antyreligijnej.

Współpracownik „Izwiestij" miał okazję rozmawiać z jednym ze słuchaczów szkoły kijowskiej, który oświadczył mu, między innemi, co następuje: W czasach ostatnich obserwujemy stały wzrost religijności, wyrażający się w masowym powracaniu ludności na łono Kościoła. W powiecie odeskim jedna tylko wioska zebrała 100.000 rubli na budowę świątyni, w drugiej zaś wsi na remont starej cerkwi zebrano z łatwością 30.000 rubli. A stawek asekuracyjnych z tytułu ubezpieczenia państwowego w wioskach tych nie zapłacono"...

Prasa moskiewska bije na alarm z powodu wzmagającego się stale ruchu religijnego wśród ludności rosyjskiej i domaga się od władz podjęcia energicznych kroków w kierunku przeciwdziałania temu ruchowi. Wzrost religijności wśród ludności unji sowieckiej niepokoi wysoce rządzących komunistów.

Ścisłość informacyj warszawskiego korespondenta „Vossische Zeitung".

MOSKWA. 19 (Pat). Agencja Tass stwierdza, że wiadomość wysłana z Warszawy przez korespondenta „Vossische Ztg" o krwawem starciu pomiędzy sowiecką strażą pograniczną, a bandą przemytników w pobliżu miejscowości Mikszany na granicy sowiecko-polskiej jest całkowicie fałszywa. Śledztwo stwierdziło, że w ostatnich czasach na granicy sowiecko - polskiej nie było żadnych wydapków, a spokój nigdzie nie został zamącony.

Wychowanie fizyczne i sport.

Wojewódzkie Święto Sportu i Przysposobienia Wojskowego.

Drugi dzień święta.

Raport oddziałów p. w. — msza święta w bazylice.

O godz. 8 rano plac Katedralny zapełniać się zaczął młodzieżą należącą do hufców szkolnych i stowarzyszeń przysposobienia wojskowego. W karnym ordynku stanęły obok siebie hufce wileńskie i powiatowe, oddziały harcerzy, Stow. Młodzieży Polskiej i Sokoła wyczekując na przybycie odbierającego raport. Z uderzeniem godz. 8,45 nadchodzi inspektor armji gen. Burhardt Bukacki. Oddziały prezentują broń—orkiestra gra marsza generalskiego.

D-ca całości major Engel oficer PW. 1 Dyw. P. Leg. zdaje raport. Po chwili oddziały składają broń w kozły i wchodzą do Bazyliki. Mszę świętą celebruje ze względu na wyjazd do Swisłoczy J. E ks. biskupa Bandurskiego ks. prałat Lubianiec. Na ambonę wchodzi ks. Kafarski i wygłasza podniosłe kazanie, apelując do młodzieży, by pracując dla dobra państwa i narodu nad usprawnieniem swego ciała nie zapomniała również o wyrobieniu w sobie tężyzny duchowej. Na mszy świętej rząd i Woj. Komitet reprezentuje p. wojewoda Raczkiewicz, wojskowość gen. Burhardt-Bukacki, władze szkolne p. kurator Pogorzelski.

Defilada p. w. i rewja sportu.

Msza skończona—oddziały wymaszerowują z placu Katedralnego i wyciągają się wzdłuż ul. Zygmuntowskiej. P. wojewoda Raczkiewicz jako przewodniczący Wil. Woj. Komitetu W. F. i P. W., gen. Burhardt-Bukacki w otoczeniu członków Woj. Komitetu, przedstawicieli władz. i organizacyj społecznych zajmują miejsce po przeciwległej stronie Banku Polskiego. Idą... słychać głos jakiegoś entuzjasty wśród licznie zebranej publiczności. W zwartych szykach defilują przed dostojnemi osobami hufce szkolne, oddziały harcerzy, stowarzyszenia Młodzieży Polskiej i Sokoła. prężą się i promienieją dumą, iż mogą dźwigać na ramieniu karabin tę odznakę dojrzałości obywatela—żołnierza. Defiladę prowadzi major Engiel — przy oddziałach oficerowie p. w. dowódcy kadr instruktorskich p. w.

Orkiestra gra pod takt maszerujących miarowym, żołnierskim krokiem oddziałów.

Operator filmowy uwiecznia moment. Oddziały przysposobienia przeszły—następuje defilada sportu.

Nadjeżdża pokaźny zastęp (do 100 koni) młodzieży na koniach (uczestników kursów jazdy konnej), a tuż za niemi niemniejszy zastęp amazonek. Burza oklasków, entuzjazm ogólny wzrasta. Za oddziałami konnemi grupy młodzieży w jednolitych strojach, reprezentujące różne działy sportu uprawiane na terenie szkoły—idą więc łucznicy, strzelcy, zespoły gier sportowych, szermierze, kolarze—za niemi liczne szeregi młodzieży żeńskiej.

Ogólną uwagę zwraca świetnie się prezentujący pierwszy w Wilnie oddział szermierek (uczennic gimn. żeńskiego im. Czartoryskiego).

Defilada skończona — oddziały i grupy rozwiązują się—publiczność rozchodzi się żywo komentując przebieg rewji i dzieląc się wrażeniami.

Pokazy i zawody sportowe.

Popołudniowe uroczystości, zawody i pokazy sportowe odbyły się na pięknem boisku sportowem 6 pp. Leg. na Antokolu przy rekordowej liczbie 8000 widzów. Nietylko trybuny, ale wszystkie niemal wolne miejsca na otaczających boisko wzgórzach zapełniły masy widzów, żywo oklaskując co ciekawsze momenty zawodów i popisów.

Pokazy gimnastyki. Punktualnie o godz. 15.30 rozpoczęły się pokazy gimnastyczne, zorganizowane przez Kuratorjum Szkolne. W pokazach wzięła udział młodzież szkolna szkół męskich i żeńskich, lecz nie w takiej liczbie, jak to było przewidziane, co osłabiło oczekiwany efekt. Nad program zademonstrowała młodociana grupa młodzieży Ogniska kolejowego (bursanci) lekcję gimnastyki, która spotkała się z żywemi oklaskami publiczności.

Bieg sztafetowy 4x100 metr. o mistrzostwo hufców szkolnych, który był drugim zkolei punktem obfitego programem dnia, przyniósł zwycięstwo świetnej drużynie gimn. państwowego z Oszmiany w składzie: Wojtkiewicz, Dziadul, Hoffman, Najmanowski (49,1 s) przed zespołem gimn. państw. w Mołodecznie (50,4 s) i zespołem gimn. państw. Lelewela.

Pokazowe gry w piłkę siatkową demonstrowały zespoły szkolne męskie gimn. Słowackiego, Lelewela, Mickiewicza, O. O. Jezuitów, oraz zespoły żeńskie gimn. Orzeszkowej i sem. naucz. żeńskiego. Ciekawe momenty gier, które przedstawiały barwny widok nagradzane były żywemi oklaskami.

Pokazowe gry w piłkę koszykową zaprezentowały również zespoły szkolne męskie i żeńskie gim. Lelewela, Słowackiego, OO. Jezuitów, Mickiewicza, Zygm. Augusta, oraz sem. nauczyc. żeńskie i gimn. żeńskie im. Czartoryskiego.

Bieg sztafetowy 4x100 metr. o mistrzostwo stowarzyszeń p. w. przeniósł znów uwagę widzów na bieżnie, gdzie walczyły o lepsze zespoły stowarzyszeń przysposobienia wojskowego. Pierwsze miejsce w tej konkurencji zajął zespół Związku Strzeleckiego Wilno w składzie: Legus, Borkowski, Żardzin, Bron. i Żardzin Antoni w rekordowym czasie 48,4 (rekord Okr. Wil. wyrównany). Na drugiem miejscu znalazła się sztafeta Sokoła, na trzeciem sztafeta Stow. Młodzieży Polskiej.

Pokazowe gry szczypiórniaka i hazeny organizował Ośrodek w. f. Wilno dla propagandy tych gier nieznanych i nieuprawianych dotąd w Wilnie. W grze pokazowej szczypiórniaka wzięły udział zespoły męskie Rob. Kl. Sp. „Siła" i harcerzy, w grze hazeny—zespoły żeńskie Rob. Kl. Sp. „Siła" i „Harcerek". Obie gry podobały się ogólnie i prawdopodobnie przyjmą się na gruncie wileńskim.

Pokaz szermierki i boksu był również punktem Ośrodka W. F. Wilno i stanowił niejako clou pokazów, jakie w tym uroczystym dniu były demonstrowane tysiącznym tłumom publiczności. Pokazy te odbywały się jednocześnie skupiając na sobie uwagę widzów.

Na program szermierki złożyły się ćwiczenia wstępne szermiercze na florety grupy żeńskiej gimn. im. Czartoryskiego, wstępne ćwiczenia szermiercze na szable grupy męskiej gimn. Lelewela, Słowackiego, Mickiewicza, Zyg. Augusta i sem. naucz. oraz walki pokazowe na szable szermierzy uczniów. Pokaz boksu obejmował zaprawę gimnastyczną do boksu oraz walki pokazowe boksu w wykonaniu grupy bokserskiej A. Z. S. i R. K. S. „Siła".

Ćwiczenia szermiercze boksu prowadzili instruktorowie boksu Ośrodka W. F. Wilno sierż. Kruk i p. Kłoczkowski.

Bieg sztafetowy 4x100 mtr. o mistrzostwo towarzystw sportowych zakończył część pokazową święta. Do biegu tego stanęły 2 sztafety (sztafeta A. Z. S. nie stawiła się): 3 p. sap. i Kl. Sp. „Woropajewo" z Postaw. Zwyciężyła sztafeta 3 p. sap. w składzie: Wieczorek Jan, Gniech Stefan, Białkowski Bernard i Nawojczyk Tymofiej, w rekordowym czasie 48,3 s przed sztafetą Kl. Sp. „Woropajewo".

Defilada zwycięzców przed wojewódzkim komitetem W. F. i P. W. i gen. Burhardt-Bukackim była ostatnim punktem programu, który przeprowadzony został od początku do końca z minutową dokładnością.

Ze świata.

— **Córka Lloyd George'a kandydatką do parlamentu.** Miss Megan Lloyd George, najmłodsza córka i nierozłączna towarzyszka b. angielskiego premjera, desygnowana jest jako kandydatka stronnictwa liberalnego w najbliższych wyborach z okręgu wyborczego Anglesey. Kandydatura ta wywołała jednak poważne scysje w partji, jako że kandydują również adwokat Roberte oraz pułkownik Williams. Ten ostatni zwłaszcza wystąpił wielce gwałtownie przeciwko kandydaturze miss Lloyd, przypisując wysunięcie jej na kandydatkę względom nic wspólnego z polityką i jej celami nie mającym. Obrażeni stronnicy miss Lloyd George nie pozostali dłużni i rezultatem tej mało budującej utarczki słownej było zwycięstwo, narazie w obrębie partji córki Lloyd George'a. Zgromadzenie przedwyborcze opowiedziało się za utrzymaniem jej kandydatury znaczną większością głosów.

— **Pola Negri.** Donoszą z Nowo-Yorku, że Pola Negri nosi się z zamiarem przeniesienia się wraz z mężem, na stały pobyt do Europy. Podobno wystąpi ona raz jeszcze w filmie „Dama z Moskwy", który się obecnie wykańcza, a w połowie czerwca artystka opuści Amerykę. Pola Negri zamieszka we własnym pałacyku pod Paryżem.

— **Potentat filmowy w Paryżu.** Przybył do Paryża Jesse L. Lasky, wiceprezes Paramount Famous Lasky Corporation. Zdaniem Lasky'ego w ciągu 4—5 lat we wszystkich kinach na całym świecie będą mogły być już stosowane aparaty kinematograficzne, odtwarzające równocześnie z odbywającą się na ekranie akcją, odpowiednie dźwięki, a nawet mowę ludzką.

— **Straszliwa powódź w Omsku.** Korespondent omski pisma „Wieczerniaja Moskwa" komunikuje o majowej powodzi w Omsku. Powódź, która nawiedziła Omsk była największą, jaką tamtejsi ludzie pamiętają. Przyczyną powodzi była nadzwyczajna grubość lodu. Tafle lodu miały przeszło metr grubości. Powierzchnia wody podniosła się o 5½ metr. ponad normal. Woda zalała miasto w nocy. Policja od domu do domu budziła mieszkańców. Jednakże niewielu uciekło. W większości domów mieszkańcy kładli wartościowsze rzeczy na stoły, w przekonaniu, że woda tak wysoko nie podniesie się. Później jednak musiano nawet wyłamywać dachy, aby ludność mogła znaleźć schronienie na najwyższych punktach domów. W handlowej części miasta zostały zatopione wszystkie magazyny. Następnego dnia Omsk przypominał Wenecję. Było i szereg ofiar w ludziach. Na wyspie w gaju Zagorodnem, zostały dosłownie przez olbrzymią krę długości pół kilometra, ścięte z powierzchni ziemi 24 domy. Najwięcej ucierpiała żegluga. Przystań została zupełnie zniszczona. Kra zmiażdżyła 5 parowców.

— **Międzynarodowa konferencja pracy w Genewie zakończyła swą sesję,** przyjmując definitywnie 78 głosami przeciwko 21 projekt konwencji w sprawie minimalnej wysokości płac. Do programu prac konferencji w roku 1929 wpisano sprawę zapobiegania wypadkom przy pracy w szczególności wprowadzenia środków ostrożności przy ładowaniu i wyładowywaniu okrętów.

— **Międzynarodowy kongres demokratów w Anglji.** Liberałowie angielscy zaprosili wszystkich demokratów z całej Europy na międzynarodowy kongres demokratów, który odbyć się ma w Londynie od 5 do 8 lipca. Zaproszenie wystosował Lloyd George. Uczestnicy kongresu będą gośćmi liberałów angielskich. Jednym z najważniejszych punktów obrad będzie ustalenie międzynarodowego demokratycznego programu agrarnego.

— **Pierwsze kursy języka polskiego w Zagrzebiu.** W tych dniach odbyło się w seminarjum slawistycznem królewskiego uniwersytetu w Zagrzebiu uroczyste zamknięcie pierwszych kursów prywatnych języka polskiego, zorganizowanych przez związek towarzystw słowiańskich, a prowodzonych przez dr. Jakóba Kołcdrieja.

W czasie uroczystości, która się odbyła z udziałem przedstawicieli władz, zabrało głos kilka osób, podkreślając, że tylko wzajemne poznanie języków i kultury narodów słowiańskich może doprowadzić do prawdziwego i trwałego zbliżenia tych narodów.

— **Liturgja kościoła anglikańskiego pozostanie bez zmian.** Z Londynu donoszą: Na ostatniem posiedzeniu Izby Gmin, które od onegdaj popołudnia przeciągnęło się do wczesnych godzin rannych odbyło się głosowanie w dniu 18 bież. mies. nad projektem zmian w dotychczasowym obrządku liturgicznym kościoła anglikańskiego. W wyniku głosowania projekt odrzucono 266 głosami przeciwko 220.

Olbrzymie tłumy publiczności zgromadzone przed parlamentem oczekiwały na wynik głosowania w sprawie ciągnącej się od 22 lat. Opactwo Westminsterskie otwarte było przez całą noc dla wiernych, którzy zanosili modły o ostateczne rozstrzygnięcie sprawy. Wśród modlących się przeważali członkowie związku kościołów protestanckich, przeciwni projektowi.

— **Świętowanie Wielkiej Nocy w Anglji.** Angielska Izba Gmin w głosowaniu przez podniesienie rąk uchwaliła w trzeciem czytaniu projekt ustawy ustalający w sposób ostateczny dzień świętowania Wielkiej Nocy na pierwszą niedzielę po drugiej sobocie kwietnia.

Wrazie gdyby ten projekt ustawy został przyjęty także i przez Izbę Lordów, nie będzie on jednak mógł wejść w życie dopóki inne państwa europejskie nie zgodzą się przyłączyć do tej inowacji.

— **Kler włoski za zniesieniem dotychczasowego stroju.** Mówi się powszechnie w Rzymie, że episkopat włoski przedstawił najwyższym władzom watykańskim zbiorową petycję, prosząc o skasowanie dotychczasowego stroju księży, jako niehigjenicznego i uciążliwego podczas upałów, a przytem przeszkadzającego w życiu współczesnem. Kler włoski życzy sobie przywdziać zamiast sutany zwykły surdut, jak to ma już miejsce w innych krajach. Niektórzy żądają nawet marynarki.

— **Nacjonaliści pruscy przeciwko prof. Basch'owi.** Niemiecko-narodowa frakcja sejmu pruskiego zgłosiła wczoraj wniosek domagający się, by rząd pruski wydał zakaz przemawiania publicznego dla przewodniczącego francuskiej Ligi Obrony Praw Człowieka i Obywatela, prof. Wiktora Bascha, ponieważ prof. Basch w ostatniem swem przemówieniu, wygłoszonem w Berlinie wypowiedział się za utrwaleniem traktatu wersalskiego i planu Davesa. Jak twierdzi stronnictwo niemiecko-narodowe można się spodziewać, iż prof. Basch będzie chciał jeszcze podobne wykłady w Niemczech wygłaszać.

— **Stosunki kulturalne sowiecko-amerykańskie.** Do Moskwy przybyli z Nowego Yorku znany amerykański historyk sztuki Cristian Britton oraz bankiet Frederic Star, w celu przeprowadzenia rokowań w sprawie zorganizowania w Ameryce wystawy sztuki sowieckiej.

Na zaproszenie komisarza oświaty Łunaczarskiego przybędzie w lipcu do Z.S.R.R. wycieczka amerykańskich przedstawicieli nauki, złożona z 30 osób. W skład wycieczki wejdzie m. in. 6-ciu rektorów uniwersytetów i kolegjów.

— **O rozbudowę uniwersytetu w Jerozolimie.** W Londynie odbyły się narady Rady Akademickiej oraz Rady Dyrektorów Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie: Powzięto szereg uchwał w sprawie rozbudowy uniwersytetu oraz zorganizowania wydziału filozoficznego i filologicznego. Uchwalono też zaprosić szereg profesorów uniwersytetów europejskich do objęcia katedr na uniwersytecie w Jerozolimie.

Tydzień radjowy.

Po dłuższym „odpoczynku", tedy znów przystępuję do pisania „tygodnia", zdaje się, że już, „mniej więcej" regularnie, choć... nic pewnego pod słońcem.

— A więc...

...*Na rozgłośni* wileńskiej...

— Gdzie?

— Na rozgłośni wileńskiej. Jest to nowy i — należy przyznać, dość szczęśliwy termin polski zamiast obcego wyrazu „radjostacja". Podobnie też zastąpiono audycje — słuchowiskiem. I słusznie. Bo, niby skoro jest *widowiska*, dlaczego nie ma być *słuchowisko?* Analogja zupełnie trafna, czego dowodem jest, że termin ten przyjął się b. łatwo oficjalnie, do słownika Pol. Radja wcielony.

Co do pierwszego, to, wysunięto go tytułem próby; sądzimy wszakże, iż niema żadnych poważnych przeszkód, ani oponentów—broniących mu „wejścia w życie".

Na rozgłośni wileńskiej, (a ściślej — zwierzynieckiej) zatem, wczoraj, w programie wileńskim, po warszawskiej transmisji i murzyńskiej muzyce, transmitowanej z londyńskiego hotelu „Savoy" przez angielską wytwórnię „His Master's Voice" oraz firmę Weksler w Warszawie i doskonały, z jeszcze doskonalszemi płytami, gramofon (czy parlofon?) na Zwierzyńcu, aż do radjoodbiorników wileńskich radjosłuchaczów —był odczyt prof. Massoniusa o „Pojęciu obowiązku w wychowaniu". Potem zaś, bardzo ciekawa transmisja konkursu śpiewaczego, z gmachu Reduty, na Pohulance. W poniedziałek były dwa ciekawe odczyty pierwsze rekt. prof. Zdziechowskiego o „Procesach czarownic", ponure reminiscencje i p. Heleny Romer-Ochenkowskiej „Żydzi wileńscy w ostatnich 80-ciu latach". Te reminiscencje nietylko nie będą ponure, ale przeciwnie szlachetnie — optymistyczne.

Przeszłość jest wielką nauczycielką życia, w danym wypadku daje *nam* (i nietylko *nam*) ona piękne wskazówki, dobre rady i ukazuje wzniosłe precedensy.

Słuchowisko dla dzieci.

— Ach — cóż to za świetny wynalazek, — powie niejeden skołatany papa, gdy którąś „pociecha", przestanie mu „na głowie ciosać kołki" zasiadłszy w spokoju przy radjoodbiorniku, ze słuchawkami na uszach, zatopiona w audycji „dziecinnej" (przed odczytem p. H. Romer).

„Co to jest życie normalne?" Zaiste, odpowiedź trudna. Zwłaszcza dziś, po wojnie, gdy jest tyle „nienormalności" przeróżnych... Ludzi, rzeczy, „stosunków", których „normalizację", względnie „unormowanie istniejących"... w najrozmaitszych dziedzinach, tyle zapowiadają „odnośne" „obwieszczenia"... Czy wogóle istnieją t. zw. „normalni" ludzie? Niewiadomo, a ci, co za takich uchodzą, są często bardzo nudni i wogóle nieprzyjemni, nieciekawi — et caetera.

„Co to jest życie normalne?" Na to pytanie odpowiadał wczoraj (g. 17,25) inż. arch. p. Witold Małkowski.

Potem muzyka ze Sztralowego ogródka, zaś po niej audycja literacka.

Dzisiejszy program ma w swojej, wileńskiej części b. pożyteczny odczyt d-ra S. Bagińskiego, asystenta U. S. B. p. t. „Opieka społeczna nad matką i dzieckiem". W części warszawskiej dwa piękne, interesujące koncerty.

Pierwszy ucieszy wielbicieli Czajkowskiego, poświęcony jego muzyce w całości, zaś drugi także w całości — Paderewskiemu (18.15 i 20.30).

W warszawskim programie czwartkowym na samym wstępie (12.35) jest punkt ze wszechmiar godzien uwagi, a mianowicie odczyt jednego z najzdolniejszych, naszych pedagogów, prof. *Gustawa Wuttkego* dla młodzieży, na temat: „Jak spędzić wakacje".

Prof. Wuttke to umysł prawdziwie twórczy, to nietylko interpretator, wlewający automatycznie nabytą wiedzę w umysły młodzieży, to nauczyciel—poeta, entuzjasta, umiejący jak mało kto, porwać swoim zapałem i zainteresować niezwykle przedmiotem, który wykłada (nauki przyrodnicze w całym zakresie). Jego wykłady—to całe, nieraz, poematy, niesłychanie żywe jasne, barwne. Lubiany jest i szanowany przez swoich uczniów—bardzo. Byłoby dobrze gdyby „rozgłośnia" wileńska transmitowała tę, także i dla starszych, ciekawą wielce prelekcję, niech ją usłyszą nietylko ci u nas, którzy różne „dyny" lampowe posiadają.

O 17 ej 45 audycja literacka z *misterjum w noc św. Jana—Emila Zegadłowicza,* transmitowana, oczywiście, na całą Polskę.

Nieporównana zawsze była nasza jazda. Od niepamiętnych czasów, po przez Płowce, Grunwaldy, Kłuszyny, Kircholmy, Smoossierry, aż po Rokitnę i Krechowce czasu Wielkiej Wojny, w którym, zdawało się, dla kawalerji nie zostało miejsca,—po świetne wileńskie czy kijowskie raidy, po rekordy bezkrwawe, na wszechświatowych igrzyskach. Wobec przypadających niebawem rocznic, o „Rokitnie i Krechowcach", powie znany, na naszym gruncie literat p. Walerjan Charkiewicz. W transmisji „koncert najnowszej muzyki polskiej".

Piątek jak zwykle zdobi „skrzynka pocztowa" p. Hulewicza, a pozatem, bardzo cenną prelekcję wygłosi najogromnie aktualny i regjonalny temat—„Błędy tutejszej mowy", p. Wanda Niedziałkowska—Dobaczewska (17—45).

W sobotę odczyt z cyklu organizowanych przez kuratorjum dla młodzieży i krótka audycja literacka. *S. Kl*

Rozdanie nagród zwycięscom stanowiło clou końcowych uroczystości.

W obecności członków Woj. Komitetu W. F. i P. W. wręczył nagrody zwycięscom i zwycięskim zespołom żeńskim i męskim gen. Burhardt-Bukacki.

Samych przechodnich nagród rozdano 13.

Za strzelanie z broni długiej na odległość 200 mtr. o mistrzostwo hufców szkolnych, puhar nagrodę przechodnią Miejsk. Komitetu W. F. i P. W. otrzymał hufiec gimn. Lelewela, za strzelanie z broni długiej o mistrzostwo Stow. P. W., plakietę srebrną nagrodę przechodnią Woj. Komitetu W. F. i P. W.—zespół Związku Strzeleckiego, za strzelanie z broni małokalibrowej o mistrzostwo hufców szkolnych, plakietę bronzową, nagrodę przechodnią Woj. Komitetu W. F. i P. W. — zespół gimn. Lelewela, za strzelanie z broni małokalibrowej na odległość 50 mtr. o mistrzostwo Stow. P. W. statuę z bronzu nagrodę przechodnią Komendy Okr. Związku Strzeleckiego Wilno—zespół Związku Harcerskiego Wilno, za strzelanie z broni małokalibrowej na odległość 50 mtr. o mistrzostwo hufców żeńskich p. w. puhar kryształowy, nagrodę przechodnią Oddziału Wil. Z. H. P. zespół żeński gimn. Czackiego, za strzelanie z broni małokalibrowej na odległość 50 mtr. o mistrzostwo oddziałów żeńskich p. w., statuę z bronzu przedstawiającą orła zrywającego się do lotu nagr. puhar S. M. P.—zespół żeńskiego oddziału p. w. z Wilna, za trójbój lekkoatletyczny o mistrzostwo hufców szkolnych, statuę dyskobola, nagrodę przechodnią rejonu p. w. 19. D. P. — zespół sem. naucz. w Borunach (pow. oszmiański), za trójbój lekko-atletyczny o mistrzostwo stowarzyszeń p. w., statuę atlety, nagrodę przechodnią rejonu p. w. 1. Dyw. P. Leg., zespół Związku Strzeleckiego Wilno, za trójbój lekko-atletyczny o mistrzostwo klubów sportowych, statuę rycerza, nagrodę przechodnią Miejskiego Komitetu W. F. i P. W. — zespół 3 p. sap., za bieg sztafetowy 4×100 mtr. o mistrzostwo hufców szkolnych statuę zwycięscy, nagrodę przechodnią kuratora Okr. Szk. zespół gimn. państwow. w Oszmianie, za bieg sztafetowy 4x100 mtr. o mistrzostwo Stow. p. w. statuę zwycięscy, nagrodę przechodnią T. G. Sokół, zespół Związku Strzeleckiego Wilno, za bieg sztafetowy 4x100 mtr. o mistrzostwo klubów sportowych, statuę biegacza z bronzu, nagrodę przechodnią Miejskiego Komitetu W. F. i P. W. zespół 3 p. sap., za marszobieg 4 klm. o mistrzostwo stowarzyszeń p. w. amfarę z bronzu, nagrodę przechodnią rejonu p. w. 1. Dyw. P. Leg. zespół Zw. Harc. Pol. Wilno.

Ponadto zespół zwyc. gimn. Lelewela otrzymał nagrodę przechodnią O. K. III. (plakietę) za najlepszy wynik w strzelaniu na 200 mtr.

Rozdaniem nagród zakończyły się 2 dniowe uroczystości Woj. Komitetu W. F. i P. W., które pozostawiły niezatarte wrażenia wśród wszystkich uczestników.

Ogólnem omówieniem święta i jego znaczenia zajmiemy się w jednym z najbliższych numerów naszego pisma.

Wieści i obrazki z kraju.

KRONIKA GŁĘBOCKA.

— **Przyjęcie elektrowni miejskiej w Głębokiem.** W dniu 18 b. m. dokonano w Głębokiem komisyjnego przyjęcia urządzeń wewnętrznych i zewnętrznych elektrowni miejskiej dokonanych przez firmy inż. A. Kawenoki i inż. M. Gordon w Wilnie.

Komisja składająca się z przedstawicieli Urzędu Wojewódzkiego w Wilnie p. inż. Przysieckiego i Łepkowskiego, przedstawiciela urzędu pocztowego w Głębokiem, dyrektora elektrowni miejskiej w Wilnie inż. Glatmana i burmistrza m. Głębokiego inż. Snarskiego dokonała oględzin budynku elektrowni i sali maszyn bardzo starannie urządzonej i wykonanej przez firmę inż. A. Kawenoki.

Urządzenia maszynowe stanowią: 50 K. M. jednocylindrowy, czterosuwowy leżący, bezkompressorowy silnik, Diesela połączony pasem z prądnicą trójfazową 47 KNA. trzy AEG o waltarzu $^{380}/_{220}$.

Z elektrowni energja elektryczna jest przesyłana na miasto dwiema linjami powietrznemi.

Ulice miasta oświetla 87 lamp elektrycznych, umieszczonych w gustownych armaturach przymocowanych do słupów linji powietrznej.

Przyłączanie abonentów światła elektrycznego postępuje w szybkiem tempie.

KRONIKA PROZOROCKA.

— **Od amorów do roli podpalacza.** Onegdaj we wsi Głębkowszczyzna, gm. prozorockiej niejaki W. Litwin będąc w stanie nietrzeźwym przyszedł do mieszkanki tejże wsi Aleksandry Łopatkowej i wszczął z nią awanturę. Łopatkowa postanowiła pozbyć się porywczego amanta, usiłując go wyrzucić z mieszkania.

Podniecony alkoholem Litwin postanowił zemścić się przez spalenie domu Łopatkowej. Plan swój natychmiast wprowadził w czyn i jedynie dzięki natychmiastowej i energicznej akcji ratunkowej ze strony okolicznych mieszkańców— spłonęła tylko część zabudowania.

Litwina aresztowano i przekazano do dyspozycji władz śledczych.

KRONIKA RUDZISKA.

— **Pożar.** W m. Rudziszkach wybuchł pożar w domu mieszkalnym Arona Radzińskiego. Dzięki energicznej akcji ratunkowej miejscowej ludności pożar w ciągu 20 minut ugaszono, przyczem spaliła się tylko część dachu. Strat narazie nie ustalono z powodu nieobecności właściciela.

KRONIKA RUDOMIŃSKA.

— **Walka z pomorem świń.** W celu zwalczenia epidemji pomoru świń, jaka ukazała się w części gm. Rudomino, władze weterynaryjne zarządziły przeprowadzenie szczepień ochronnych.

Morderstwo podczas odprawiania nabożeństwa.

Dnia 16 b m. w Kojdanowie po stronie sowieckiej podczas odprawiania nabożeństwa kilku wystrzałami z rewolweru zamordowany został miejscowy ksiądz prawosławny.

Zabójstwa dokonała 18-letnia dziewczyna wiejska niejaka Batnikówna, podając jako powód urazę osobistą. Wśród okolicznych jednak mieszkańców panuje przekonanie, iż zabójstwo to miało tło polityczne.

Giełda warszawska z dn. 19.VI. b. r.

CZEKI:

Dolary	8.89—8.87
Belgja	124.56—124,25
Holandja	359,58—358,68
Londyn	43.51 1/8—43,40
Nowy-Jork	8.90—8,88
Paryż	35.05—34,96
Praga	26,41 1/4—26,35
Szwajcarja	171,88—171,45

KRONIKA.

Środa 20 czerwca

Dziś: Sylwerego.
Jutro: Alojzego.

Wschód słońca—g. 2 m. 44
Zachód „ g. 19 m. 54

METEOROLOGICZNA.

— **Spostrzeżenia Zakładu Meteorologicznego U. S. B. z dn. 19. VI. b. r.** Ciśnienie średnie w milimetrach 748. Temperatura średnia +10° C. Opad w milimetrach. — Wiatr przeważający zachodni. Pochmurno. Maksimum na dobę +14 C.

Tendencja barometryczna — spadek, a następnie wzrost ciśnienia.

OSOBISTE.

— **Nowy referent bezpieczeństwa.** Referentem bezpieczeństwa w starostwie powiatu wileńsko-trockiego został mianowany p. Nowicki.

MIEJSKA.

— **Jak wystawiają Wilno!** Na ćwiartce ilustracji polskiej, którą mi zawinięto w sklepie pakunek, ujrzałam taki obrazek. Fotografję p. Siemaszki, przedstawiającą Łukiszki zapełnione ogromnym targiem, kramami i ludźmi i wozami z kościołem św. Jakóba na lewo. Napis brzmi: „Zaburzenia przed więzieniem wileńskiem! W ostatnich dniach przed więzieniem kryminalnem na Łukiszkach w Wilnie odbyły się kilkakrotne zaburzenia, spowodowane antypaństwową agitacją komunistycznych elementów. Zdjęcie nasze przedstawia plac Łukiski w Wilnie z budynkiem więzieniem na dalszym planie w środku".

Dawać fotografję spokojnego targu i podpisywać pod tem, że to zaburzenia przed więzieniem, umieszczać to więzienie w zupełnie innej stronie niż ono jest, oto sumienność naszych wileńskich korespondentów lub też redakcyj, z któremi mają do czynienia. Umieścił to Światowid czy ilustracja, do obejrzenia w redakcji „Kurjera".

— **Konferencja w sprawie budowy piekarni mechanicznej.** Dziś o godz. 7-ej wieczorem w lokalu Stowarzyszenia Techników przy ul. Wileńskiej Nr. 35 odbędzie się konferencja w sprawie budowy mechanicznej piekarni miejskiej oraz młynu.

Referat wygłosi inżynier Michał Paszkowski z Warszawy, projektodawca budowy mechanicznej piekarni miejskiej w Warszawie i rzeczoznawca w tej dziedzinie.

Uzupełni odczyt, odnośnie warunków miejscowych, kierownik wydziału projektów i badań magistratu m. Wilna inż. Stanisław Budny. Fachowcy i osoby interesujące się budową piekarni mechanicznej proszone są o przybycie.

Wstęp wolny.

— **Nagrody dla dozorców.** Grupa radnych miejskich postanowiła złożyć na przyszłem posiedzeniu Rady miejskiej wniosek w sprawie nagrodzenia dozorców domowych, utrzymujących we wzorowym porządku powierzone im objekty.

— **Stan zdrowotny Wilna.** Sekcja zdrowia Magistratu w ciągu ub. tygodnia zanotowała na terenie m. Wilna następującą ilość zasłabnięć na choroby zakaźne: tyfus brzuszny — 3; plamisty— 1 (zmarło 1); płonica — 8; błonica — 3; ospa wietrzna — 1; odra — 6; krztusiec — 10; róża — 1; gruźlica — 10 (zmarło 5) i grypa — 2.

Razem 45 zasłabnięć, z czego 6 zakończyło się wynikiem śmiertelnym.

— **Subsydjum na rzecz patronatu więziennego.** Magistrat m. Wilna postanowił wyasygnować na rzecz wileńskiego patronatu więziennego 500 zł. jako jednorazowe subsydjum.

— **Sprawa uregulowania pożyczki angielskiej.** W dniu wczorajszym przybył do Wilna delegat Ministerstwa Skarbu, a zarazem przedstawiciel Magistratu m. Wilna przy wzmiankowanem Ministerstwie p. Michalski, który zajmie się sprawą uregulowania zaciągniętej przez Wilno w roku 1912 pożyczki angielskiej.

— **Nowy ogrodnik miejski.** Jak się dowiadujemy, Magistrat m. Wilna nosi się z zamiarem zaangażowania specjalnego ogrodnika plantowego, który będzie miał nadzór nad ogrodnictwem miejskiem.

Nowy ogrodnik przyjęty zostanie w drodze konkursu.

— **Nowe ławki na ulicach i placach miejskich.** Dla udogodnienia publiczności Magistrat m. Wilna postanowił już w najbliższym czasie ustawić na szeregu ulic i placów miejskich około 1000 ławek nad wykończeniem których pracują obecnie warsztaty miejskie.

SAMORZĄDOWA.

— **Posiedzenie wydziału powiatowego sejmiku wileńsko-trockiego.** Dnia 23 b. m. odbędzie się posiedzenie wydziału powiatowego sejmiku wileńsko-trockiego. Na posiedzeniu tem załatwione zostaną sprawy, dotyczące pewnych zmian w budżecie sejmikowym.

WOJSKOWA.

— **Pobór.** Dnia 20 b. m. Komisja poborowa dokona przeglądu poborowych, zamieszkałych na terenie wszystkich komisarjatów policyjnych, urodzonych w r. 1906 kat. B. z nazwiskami na litery U. i Ż.

Zaznaczyć należy, iż komisja poborowa również przeprowadza przegląd poborowych rocznika 1907

Z POLICJI.

— **Łódź motorowa dla wil. posterunku rzecznego.** Komendant policji na m. Wilno nadkomisarz Reszczyński wyjechał onegdaj do Warszawy, gdzie zakupi 4 nowe łodzie dla policyjnej Sekcji Wileńskiej i poczyni starania o zaopatrzenie wileńskiego posterunku rzecznego w łódź motorową, której brak dawał się dotychczas dotkliwie odczuwać.

Z POCZTY.

— **Przebudowa sieci telefonicznej.** W związku z przychylną decyzją Min. Poczt i Telegrafów w sprawie przebudowy napowietrznej sieci telefonicznej na podziemną kablową na terenie m. Wilna — Wileńska Dyrekcja Poczt i Telegrafów przystąpi w najbliższym czasie do wstępnych prac związanych z realizacją tego przedsięwzięciaa.

Magistrale kablowych sieci telefonicznych przebiegać będą ulicami: Ostrobramską, Wielką, Zamkową, Mickiewicza do Źwierzyńca oraz Dominikańską, św. Jańską, W. Pohulanką. Identyczne sieci uruchomione zostaną na Antokolu i Zarzeczu.

Zaznaczyć należy, iż budowa tej linji telefonicznej oraz rozszerzenie central telegonicznych umożliwi przyłączenie nowych abonentów.

Z UNIWERSYTETU.

— **Promocja doktorska.** W środę dnia 20 b. m. o godz. 1-ej popoł. w Auli Kolumnowej Uniwersytetu odbędzie się promocja na doktora wszechnauk lekarskich p. Franciszki Hryniewiczówny. Wstęp wolny.

SPRAWY AKADEMICKIE.

— **W uznaniu zasług woj. nowogr. Beczkowicza.** Dzisiaj, dnia 20 b. m. wyjeżdżają do Nowogródka prezes Bratniej Pomocy Polsk. Mł. Akad. U.S.B. w Wilnie p. Władysław Babicki i wice-prezes p. Ryszard Puchalski, celem wręczenia p. wojewodzie Zygmuntowi Beczkowiczowi złotej odznaki Koła Przyjaciół Akademika, przyznanej dnia 12 grudnia u. r. przez X Sesję Rady Delegatów Ogólnopolskiego Związku Bratnich Pomocy Młodzieży Akademickiej w Zakopanem.

P. wojewoda Zygmunt Beczkowicz był swego czasu prezesem Stołecznego Komitetu Pomocy Młodzieży Akademickiej, obecnie jest prezesem Wojewódzkiego Komitetu Pomocy Młodzieży Akademickiej w Nowogródku.

Przez swą wybitnie owocną pracę położył ogromne zasługi na polu niesienia pomocy niezamożnym akademikom.

ZE ZWIĄZ. I STOWARZ.

— **Podziękowanie.** Zarząd Akad. T-wa Farmac. „Lechja" dziękuje p. W. Augustowskiemu właścicielowi apteki Mickiewicza 10 za ofiarowanie 100 zł. jako zapomogę dla tegoż Towarzystwa.

Zarząd Akad. Tow. Farmac. „Lechja" dziękuje wszystkim pp. właścicielom aptek i składów aptecznych, którzy złożyli fanty na loterję, urządzaną na rzecz tegoż Towarzystwa.

ZEBRANIA I ODCZYTY.

— **Obchód 100-lecia Ossolineum.** Z powodu 100-letniego jubileuszu zasłużonej placówki kulturalnej i naukowej — Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie Towarzystwo Przyjaciół Nauk urządza uroczyste posiedzenie wespół z następującemi polskiemi zrzeszeniami naukowemi w Wilnie: Towarzystwem Bibljofilów, Oddziałem Tow. Etnologicznego, Oddziałem Tow. Filologicznego, Towarzystwem Filozoficznem, Oddziałem Tow. Historycznego, Towarzystwem Miłośników Historji Reformacji Polskiej im. J. Łaskiego, Oddziałem Tow. Krajoznawczego, Kołem Tow. Literackiego im. A. Mickiewicza, Towarzystwem Prawniczem im. J. Daniłowicza, Towarzystwem Popierania Wiedzy Teologicznej.

Posiedzenie odbędzie się w piątek dnia 22-go b. m. o godzinie 7-ej wieczorem w auli kolumnowej U. S. B.

Porządek dzienny:

1) Zagajenie prezesa T. P. N. prof. Alfonsa Parczewskiego.

2) Przemówienia przedstawicieli zrzeszeń naukowych.

3) Odczyt prof. d-ra Teofila Emila Modelskiego p. t. Stanisław Przyłęcki, bibljograf i historyk.

Goście mile widziani.

— **Zebranie T-wa Psychjatrycznego.** We środę dnia 20 czerwca o godz. 8-ej wiecz. w sali wykładowej uniwersyteckiej w szpitalu św. Jakóba odbędzie się posiedzenie Wileńskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Psychjatrycznego dla członków i wprowadzonych gości z następującym porządkiem dziennym:

1) Prof. dr. R. Radziwiłłowicz: Sprawozdanie z VIII Zjazdu Psychjatrów Polskich.

2) Prof. dr. R. Radziwiłłowicz: Doświadczalne i pozadoświadczalne w psychjatrji.

— **Zebranie doroczne Towarzystwa Przyjaciół Nauk.** Dnia 27 czerwca we środę o godzinie 7-mej wieczorem w gmachu T. P. N. przy ul. Lelewela odbędzie się walne zebranie doroczne. Członkowie Towarzystwa są uprzejmie proszeni o jak najliczniejsze przybycie; zaproszenia specjalne nie będą rozsyłane.

ARTYSTYCZNA.

— **VI Doroczna Wystawa Obrazów i Rzeźb** Wil. Tow. Artystów Plastyków otwarta codziennie w Pałacu Reprezentacyjnym (Plac Napoleona, wejście od Uniwersyteckiej drugie drzwi w głębi podwórza) od godz. 10 rano do 7 wieczorem.

— **Środa literacka** odbędzie się dnia 20 b. m. o godz. 8 wiecz. w lokalu Biblioteki Wydz. Sztuk Pięknych U. S. B. ul. św. Anny 4. Gościem Związku Literatów będzie Kazimiera Iłłakowiczówna która przeczyta szereg swych ostatnich niedrukowanych utworów, między innemi wiersze humorystyczne. Poetkę powita prezes Związku rektor St. Pigoń. Wstęp mają członkowie i wprowadzeni goście.

— **Wieczór poetycki k. Iłłakowiczówny** w sobotę 23 b. m. w sali gimn. im. Ad. Mickiewicza (Dominikańska 3 — 5) zapowiada się świetnie. Część biletów już została rozsprzedana. Znakomita poetka odczyta liczne swoje wiersze, między innemi z cyklu „Dziwadła i straszydłaki", „Rymy dziecięce", „Do Wilna", „Głos w sprawie Litwy", „Wiersze miłosne". Początek o godz. 8 wiecz. Zaznacza się, że wieczór ten nie będzie przeszkadzał obejrzeniu „Wianków" gdyż zakończy się o godz. 10, czyli przed rozpoczęciem uroczystości nad Wilenką. Bilety od 50 gr. do 3 zł. sprzedaje księgarnia Stow. Naucz. Polskiego, ul. Królewska Nr. 1.

SPRAWY ROBOTNICZE.

— **Bezrobocie.** W dniu 19 b. m. ilość bezrobotnych w m. Wilnie wynosiła 4435 osób.

RÓŻNE.

— **Ulgi kolejowe dla uczącej się młodzieży.** Wkrótce władze kolejowe wydadzą rozporządzenie w sprawie korzystania przez młodzież szkolną z wagonów II klasy oraz z pociągów pośpiesznych na warunkach ulgowych.

Teatr i muzyka.

— **Teatr Polski sala „Lutnia".** „Tylko ty", komedja muzyczna W. Kollo, z artystami M. Dowmuntem i Heleną Kamińską cieszy się zasłużonem powodzeniem. Orkiestra pod sprężystą ręką M. Kochanowskiego brzmi świetnie.

Dziś „Tylko ty".

— **Dodatek rewjowy Nr. 2.** Dzisiejsze przedstawienie komedji muzycznej „Tylko ty" uzupełnia świetny dodatek rewjowy Nr. 2. składający się z ostatnich nowości, w wykonaniu M. Dowmunta, H. Kamińskiej, K. Wyrwicz-Wichrowskiego, Z. Opolskiego, i M. Dąbrowskiego. Ceny miejsc pozostają bez zmian.

Radjo.

PROGRAM STACJI WILEŃSKIEJ.

Fala 435 mtr.

ŚRODA 20 czerwca.

13.00. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. 17.00 — 17.15. Chwilka litewska. 17.15—17.30. Muzyka z płyt gramofonowych firmy Józef Weksler w Warszawie ul. Marszałkowska 132. 17.30—17.45. Komunikat harcerski. 17.45—18.10. „Opieka społeczna nad matką i dzieckiem" odczyt z działu „Higjena" wygłosi asyst. U. S. B. dr. Stefan Badyński 18.15—19.00. Transmisja muzyki lekkiej z kawiarni B. Sztralla w Wilnie. 19.05—19.30. Audycja dla dzieci. Bajeczki opowie Zula Minkiewiczówna. 19.35—20.00. Transmisja z Warszawy. „Wycieczki nad jeziora" odczyt wygłosi prof. J. Kołodziejczyk. 20.00. Komunikaty. 20.30—22.00. Transmisja z Warszawy. Koncert kameralny poświęcony twórczości I. J. Paderewskiego. 22.00—22.30. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, komunikaty P. A.T., policyjny, sportowy i inne.

CZWARTEK 21 czerwca.

13.00. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. 17.00—17.15. Chwilka litewska. 17.20—17.45. Transmisja z Warszawy. „Wśród książek" przegląd najnowszych wydawnictw omówi prof. Henryk Mościcki. 17.50—19.00. Audycja literacka. „Noc świętego Jana Ewangielisty". Misterjum balladowe w siedmiu sprawach Emila Zegadłowicza. 19.05 -19.30 „Rokitna i Krechowce" odczyt z cyklu „Boje polskie" wygłosi Walerjan Charkiewicz. 19.30—19.55. Pogadanka radjotechniczna wygłosi Mieczysław Galski. 19.55. Komunikaty. 20.15—22.00. Transmisja z Warszawy. Koncert orkiestry Filharmonji Warszawskiej pod dyr. Józefa Ozimińskiego poświęcony twórczości Edwarda Griega. 22.00—22.30. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, komunikaty P. A. T., policyjny, sportowy i inne. 22.30 — 23.30. Transmisja muzyki tanecznej z Warszawy.

Na wileńskim bruku.

— **Zniechęcona życiem rzuciła się pod pociąg.** Pod pociąg zdążający do Wilna z Nowej Wilejki na 417 klm. rzuciła się Tekla Lejtan lat 24, zam. w Wilnie przy ul. Zacisze 10, której koła pociągu odcięły głowę. Przyczyna samobójstwa—zniechęcenie do życia.

— **Desperatka.** Usiłowała otruć się esencją octową na tle nieporozumień rodzinnych B. Z. w W. Solecznikach. Stan zdrowia obaw nie budzi.

— **Podrzutek.** W kościele św. Teresy przy ul. Ostrobramskiej znaleziono podrzutka płci żeńskiej w wieku około 6 tygodni, którego umieszczono w przytułku Dz. Jezus.

SPORT.

Plenarne posiedzenie Woj. Komitetu W. F. i P. W.

W dniu 18-VI b. r. w pałacu reprezentacyjnym pod przewodnictwem p. wojewody Władysława Raczkiewicza odbyło się posiedzenie plenarne Woj. Komitetu W. F. i P. W.

W posiedzeniu tem wzięli udział pp.: kur. Okręgu Szkolnego Pogorzelski, pułk. Pakosz, prezes Staszewski, senator Abramowicz, poseł dr. Brokowski, nacz. Wydz. Bezp. Kirtiklis i sekretarz Woj. Komitetu kpt. Kawalec.

Po złożeniu sprawozdania przez prezydjum Woj. Komitetu z prac dokonanych w ub. 2 miesiącach i stwierdzeniu przez p. wojewodę na podstawie odbytych inspekcyj wzrostu zainteresowania się wychowaniem fizycznem w powiatach, przystąpiono do obrad, w wyniku których: 1) zatwierdzono preliminarze budżetowe Miejsk. Kom. W. F. i P. W. i powiatowych Komitetów W. F. i P. W. województwa wileńskiego; 2) powołano na stanowisko 2-go wiceprezesa Komitetu p. kuratora Pogorzelskiego; 3) postanowiono rozesłać w celach propagandowych do wszystkich powiatowych komitetów odezwę o ulgach i przywilejach, jakie daje przysposobienie wojskowe. Pozatem załatwiono jeszcze szereg bieżących spraw.

Piłka nożna.

Mistrzostwa piłkarskie Wilna

A. Z. S. — Ż. A. K. S. 8:2.

Pewne zwycięstwo A. Z. S.

1 p. p. Leg. — Pogoń 7:2.

Wysokocyfrowe zwycięstwo 1 p. p. Leg. nad osłabioną Pogonią.

Pływactwo.

Trener pływacki w Wilnie.

Na skutek starań P. Zw. Pływ. przyjechał do Wilna trener pływacki p. Szubert (Niemiec z Berlina), który z dniem wczorajszym rozpoczął treningi członków sekcyj pływackich wileńskich klubów sportowych.

Badanie zawodników.

Przy Izbie Chorych 6 p. p. Leg. (gmach D. O. W.) czynną jest specjalna komisja lekarska, której zadaniem jest badanie stanu zdrowia zawodników w przyszłym marszu szlakiem Batorego.

Udział K. O. P-u w marszu szlakiem Batorego.

Jak się dowiadujemy, w marszu szlakiem Batorego, organizowanym przez Wojewódzki Komitet Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego wezmą udział 4 drużyny z 6-ej Brygady K.O.P-u.

Wśród pism.

Ukazał się Nr. 12 „Wieku XX", poczytnego tygodnika warszawskiego, poświęconego sprawom społecznym, literackim i artystycznym. Numer zawiera:

„Dyktatura czy prawo" — artykuł wstępny; „Szkoła twórcza" Cz. Pawłowski; „O metodę pielęgnowania języka" Cz. Rokicki; „Wśród książek" jb.; „Przygody w wyobraźni" Artur Prędski; „Igraszki" Jan Wikt.; „Muzyka współczesna" K. Stromenger; „Sztuka żydowska" Stefanja Zahorska; „Wystawa w Zw. Zaw. A. P." L. St.; „Polska zagranicą"; Kronika.

Ofiary.

Akad. T-wo Farmac. „Lechja" ku uczczeniu ś. p. pamięci kol. Jarosława Allerhanda ofiarowuje na T-wo Przeciwgruźlicze 10 zł.

Przetarg.

Wileński Urząd Wojewódzki (Dyrekcja Robót Publicznych) ogłasza piśmienny przetarg ofertowy na wykonanie następujących budowli:

w Brasławiu

1. Wykończenie domu 2-rodzinnego typu Z—4,
2. Wykończenie budynku gospodarczego typu G—2;

w Głębokiem

3. Wykończenie domu 8-rodzinnego typu Z—1,
4. Założenie sączków dla odwodnienia terenu Kolonji urzędniczej;

w Plisie, Hermanowiczach, Zalesiu i Szarkowszczyźnie (powiat dziśnieński)

5. Zagruntować parkany przy domach urzędniczych;

w Oszmianie

6. Wykończenie budynku gospodarczego przy domu dla 4-ch rodzin,
7. Wykończenie budynku gospodarczego przy domu dla starosty;

w Smorgoniach

8. Wybudowanie budynku gospodarczego przy domu dla 4-ch rodzin;

w Wilejce

9. Wykończenie domu 4 rodzinnego typu G. B.

w Święcianach

10. Wybudowanie budynku gospodarczego przy domie 4-ro rodzinnym,
11. Wybudowanie lodowni przy domie 4-ro rodzinnym;

w Mołodecznie

12. Wybudowanie domu mieszkalnego dla 14 rodzin.

Przetarg odbędzie się w dniu 2 lipca 1928 r. o godz. 12 w Dyrekcji Robót Publicznych w Wilnie, ul. Magdaleny 2, pokój Nr 78. Piśmienne oferty w zapieczętowanych lakową pieczęcią kopertach z napisem: „Oferta na ....." winny być złożone w tymże dniu do godz. 9 i pół w Kancelarji Oddziału Budowlanego Dyrekcji pokój Nr 92, łącznie z pokwitowaniem Kasy Skarbowej na wpłacone wadjum przetargowe w wysokości 5 proc. zaoferowanej sumy przy ofertach opiewających na ogólną sumę do 100 000 zł. i w wysokości 4 proc. z sum przy ofertach na ogólną sumę od 100.000—500 000 zł.

W ofercie winien być podany minimalny termin, w którym firma podejmuje się wykonać objętą niniejszem przetargiem robotę.

Oferty mogą być składane tak na poszczególne objekty, jak i na grupy objektów.

Nie będą rozpatrywane oferty nie sporządzone na rządowych blankietach ślepych kosztorysów lub zawierające zastrzeżenia.

Ogólne warunki przetargu i ślepe kosztorysy można otrzymać w Dyrekcji Robót Publicznych w Wilnie, pokój Nr 78 za zwrotem kosztów wykonania. Tam również można codziennie od godz. 12-ej do 13-ej przejrzeć ogólne i techniczne warunki wykonania robót przez przedsiębiorców, projekt robót, projekt umowy oraz ogólne przepisy Ministerstwa Robót Publicznych o przetargach, które dla oferenta są obowiązujące.

Urząd Wojewódzki zastrzega sobie prawo wyboru oferenta, uzależniając to od fachowych i finansowych zdolności przedsiębiorstwa oraz prawo zredukowania ilości robót lub nawet zupełnego ich zaniechania.

Za wojewodę (—) dyrektor-inżynier (podpis)

1936/555/VI-1

Ogłoszenie.

Wydział Powiatowy Sejmiku Suwalskiego ogłasza, iż w dniu 27 czerwca 1928 roku o godzinie 11-tej rano w Wydziale Powiatowym Sejmiku Suwalskiego przy ul. Kościuszki Nr, 71 w Suwałkach odbędzie się przetarg przez złożenie pisemnych ofert z kosztorysami w zapieczętowanych kopertach na budowę 7-klasowej szkoły powszechnej w os. Przerośl, powiatu Suwalskiego.

Wadjum przetargowe w kwocie 5.000 zł winno być złożone przed rozpoczęciem przetargu.

Wydział Powiatowy zastrzega sobie całkowite prawo wyboru jednego z oferentów.

Warunki przetargu oraz ślepy kosztorys za opłatą 5 zł. można otrzymać w Biurze Wydziału Powiatowego w godzinach urzędowania.

Suwałki, dn. 6 czerwca 1928 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
(—) O. Malinowski Starosta

1861/472/VI-0

— W każdym razie pamiętaj, mój Tolku, że małżeństwo to loterja.

— Owszem, ojciec mi mówił nawet, że to loterja fantowa, bo później nie wiadomo, co z tym fantem zrobić.

Czy zapisałeś się na członka L. O. P. P.?

Przy zakupach prosimy naszych Sz. Czytelników powoływać się na ogłoszenia w „Kurjerze Wileńskim".

Redakcja i Administracja Jagiellońska 3. Tel. 99. Czynna od godz. 9—3 ppoł. Naczelny redaktor przyjmuje od 2—3 ppoł. Redaktor działu gospodarczego przyjmuje od godz. 10 do 10.30 przed połud. we wtorki i piątki. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Administrator przyjmuje od 9—2 ppoł. Ogłoszenia przyjmują się od 9 — 3 ppoł. i 7 — 9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. 80.750. Drukarnia — ul. św. Ignacego 5. Tel. 893.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnoszeniem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetrowy przed tekstem—25 gr., w tekście I i II str. — 30 gr., III i IV str. — 25 gr., za tekstem—10 gr., ogłoszenia mieszkaniowe—10 gr. (za wiersz petitowy) kronika red.—nadesłane—30 gr. (za wiersz redakcyjny), dla poszukujących pracy—50% zniżki, ogł. cyfrowe i tabelowe o 20% drożej, ogł. z zastrzeżeniem miejsca 10% drożej. Zagraniczne 50% drożej. Oddział w Grodnie—Orzeszkowej 5, tel. 369. Układ ogłoszeń 5-cio łamowy, na stronie IV 8-mio łamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Wydawca: „Kurjer Wileński", s-ka z ogr. odp. Tow. Wyd. „Pogoń". Druk. „Pax", ul. św. Ignacego 5. Redaktor odpowiedzialny Józef Jurkiewicz